

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15/-
CELOLETNO DIN 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI/
ROKOPIŠI SE NE VRA-
ČAJO / ANONIMNI DO-
PIŠI SE NE PRIOBČV-
TEJO / POŠTINA PLA-
ČANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

ORJUNA DOMŽALE

priredi

dne 31. avgusta 1924

SLAVNOSTNO RAZVITJE PRAPORA

S P O R E D :

1. Ob 8. uri zjutraj: Sprejem gostov na kolodvoru.
2. Ob pol 11. uri dopoldne: Slovesno razvitje prapora pred Sokolskim domom.
3. Ob pol 3. uri popoldne:

NARODNA VESELICA

na vrtu g. Kuharja. (V slučaju slabega vremena v vseh prostorih Sokolskega doma.)

Odhod iz Ljubljane ob 7:55.

Bratje, sestre in somišljeniki! Udeležite se te velepomembne prireditve v polnem številu!

Položaj naše notranje politike.

Stališče, ki ga je jugoslovanski nacionalizem v Sloveniji zavzel napram novi vladi v uvodnih svojih glasila, se širno slovensko živahno komentira. Zadovoljni smo, da je naše stališče našlo pri pretežni večini nacionalistične javnosti na vse odobravanje in pritrjevanje. Iz vseh krajev, kjer je naš pokret posebno v cvetu, dobivamo zagotovila, da ravnamo pravilno, ko tako zvesto čuvamo nadstrankarski značaj Orjune.

Naši pristaši in oni, ki so nam naklonjeni naj vedo, da se nam je še vedno posrečilo ohraniti neodvisnost napram vsem strankam, da si nas je ta ali ona skušala obdolžiti strankarstva in da si nas je ena ali druga snubila v svojo službo.

Eno in drugo je zelo naravno. Stranke, ki nas od njih deli programatična in principijelna razlika, so nas skušale pred širokim sloji spraviti ob kredit in nas dolžile pripadnosti k tej ali drugi politični skupini, one pa, kojih programne točke se krijejo z glavnimi postulati našega programa, so si baš na temelju te skupnosti skušale pridobiti pomoč našega pokreta. Iz sramotjenja nam nasprotnih strank in iz prizadevanja drugih, pridobiti si nas, pa jasno izhaja, da smo faktor, da je naš pokret realna vrednota, ki jo skušajo nasprotniki naši zatreti z vsakim sredstvom, programatično sorodne stranke pa jo skušajo pritegniti nase, da bi se z njo okoristile.

Mi smo in ostanemo nadstrankarski. Ne zanikamo strank, vemo, da so to tvorbe v politični strukturi, ki opravljajo potrebno funkcijo s tem, da zastopajo opravilne idealne in materialne interese državljanov, ako jim ne stoji na čelu možje kakor Radić, ki je vsa njegova stranka samo tvorba grdega in ciničnega egoizma s pomočjo neukega naroda, zamamljenega z demagoškimi gesli, ki učinkujejo trenutno, ki so pa neizvedljiva, ali istemu narodu celo skrajno škodljiva.

V našem razdrapanem življenju imamo vse polno strank in z ironijo in resignacijo moramo ugotoviti, da se masa naroda ne drže tistih, ki imajo raison d'être, ampak tistih, ki temelje na pulihih geslih in frazah brez realnih temeljev. Delavec beži od socializma v komunizem, kmet obrača hrbet zemljoradnikom in strankam, ki bi lahko zastopale njegove interese, in drvi slepo za onimi, ki mu obetajo nemogoče stvari.

Preživljamo krizo, ko se najbolj realno navdahnjeni in zdravemu materializmu najbližje stoječi sloji naroda pade za utopijami in za nerealnimi fantomi. V tej krizi seveda najlažje triumfirajo oni brezvestni politiki, ki se laskajo masi, jo potrjujejo v njenih blodnjah ter si iz tega kujejo svoje telesno ozadje in zadoste ob enem svoji gizdavci vladeželjnosti.

Politik, ki po vzgledih naših klerikalcev in Radića, meče nevarna

gesla med množico, da ji razpali strasti in potem vlada z maso, je zločinec, ki ne čuti nikake odgovornosti in se ne boji sodbe potomstva in zgodovine.

Pravi politik, ki mu lastna blagobit ni raven, ampak je vse svoje delo posvetil blagostanju naroda, poslušaj maso, po čem ona hrepeni, pritrjuje nje opravilnim zahtevam in se bori zanje, ne vara pa neukih mas z gesli, ki so neizvedljiva, marveč nalije masi čiste vina, povdarjajoč, da zemlja ni raj in da življenje ni praznik. Pri tem se pravi politik ne boji za popularnost ljudstva, smelo mu pove v obraz, kaj je dobro in kaj ni. Tak politik je Masaryk, prototip neodgovornega, sebičnega in nemoralnega demagoga pa je Radić, čegar metode so si naši klerikalci osvojili do najmanjših podrobnosti.

Pri nas takih močnih osebnosti, kakor je Masaryk ni, dovolj pa imamo Radićevih epizodov in posnemovalcev. Pokojni Stojan Protić je, premišljajoč ta nedostatek, zapisal grenko ugotovitev: »Za ureditev naših razmer je treba poštenih in umnih ljudi, takih pa mi žalost nimamo.« Ta izrek je seveda močno pretiran, je pa značilen za naše javno življenje, kajti zdi se, da pri nas ravno voditelji niso na mestu. Evo primerov!

Kapitalist Anton Kristan je vodil delavstvo, razvajeni sinček bogatega očeta Lemež, ki ni nikoli čutil kako neprijeten je glad, kako mrzla je voda v slabem obuvalu in kako grenka je bolezen brez denarnih sredstev, ima polna usta o socialnih krivicah, tip buržuja dr. Korun se je postavil za voditelja socialne demokracije, služabnik najbolj okostenelega centralizma in najbolj absolutne hierarhije, dr. Korošec meče med naše ljudstvo geslo separatizma in republikanstva, pokorni sluga Habsburžanov, Radić zlagaja pesmi v čast hrvatski seljački republiki, kakor je zlagal svoj čas ode na starega trinoga Franca Jožefa, čuvár zakonov Laza Marković je jemal podkupnine, upravitelj javnega imetja Velizar Janković je krmil obilno žlahto iz javnih sredstev in sam sivi naš premijer Pašić je bolj skrbel za doto sinku Radić, kot za narod, ki ga je dolgoletna vojna spravila na beraško palico.

Tako je pri nas! Zato je dr. Korošec minister prosvete, zato profesorji upravljajo železnice, zato bodo šume in rude upravljali avijatik, pošto in brzojav živinozdravniki, za narodno zdravje bo skrbel rabelj, javna dela bo urejeval kak mežnar, carino pa bodo pobirali tihotapci. Strahotne razmere, ogledalo naše politične zrelosti in bistrosti našega ljudstva!

Vse te zlorabe pa se mirno vrše samo v naših nezdravih strankarskih razmerah in vsled naših brezumnih strankarskih bojev. Našim politikom država ni nič, stranka in ž njo združena osebna korist pa vse! Ker pa v našem narodu vendar še

živi iskrica zdravega instinkta, ki strepi ven iz strankinih spon, ki hrepeni po nadstrankarski orijentaciji in zahteva pozitivnih idej, ki objemajo življenje celotnega naroda in mu kažejo pravec in smoter, zato se zbirajo vse bolj in bolj ljudje, ki jim je do države in urejenega življenja, okoli Orjune.

Dasi so stranke v političnem življenju potrebne, vendar čutijo in spoznavajo tisoči, da je nekaj v političnem in kulturnem življenju, kar stoji izven strank, kar družijo v celoto našo razkosano in v skupine podeljeno družbo.

Ne zapustivši strank, se zbirajo okoli Orjune, ker čutijo pravilno, da je ta združujoča vez samo ideja narodnega jedinstva in nerazdeljivosti države, na koje trdi osnovi je sezidana naša država in da je odvisno od nas samih, da to idejo dalje oblikujemo in jo v vsakdanjem življenju vedno in povsod izpreminjamo v realnost.

Južnoameriški Jugoslovenci za Orjuno.

V času ko divjajo valovi plemenske zagrizenosti in slepega sovražstva napram Orjuni najhujše, so se oglašili Južnoameriški Jugoslovenci Ker so daleč oddaljeni od vseh malenkostnih sporov in spletk današnje s separatizmom in korupcijo prešinjene jugoslovenske notranje politike, so hitro našli edino dobro in čvrsto dobro sredi poplave defetizma in demagogije, ki grozi danes uničiti našo državo.

Spoznali so, da je Orjuna edini spas Jugoslavije in to spoznanje jim je diktiralo nujno pomoč Orjuni, tej zadnji pobornici za edinstvo in integriteto te zemlje. Ni prvič, da so posegli južnoameriški Jugoslovenci odločno v potek političnega življenja svoje domovine. Omenimo naj samo izborne uspele demonstracije l. 1914., ko je monarhija dvoglavega orla poslala med nje eksbana Raucha, ki naj bi jih pripravil za finančno pomoč Avstriji v boju proti Srbiji in Rusiji. Mesto tega pa je moč doživeti sprejem z živžanjem in gnulimi jajci, ki je najkrepkejši pričal, da je črnožolti misli odklenalo med temi emigranti.

Pričela se je svetovna vojna. V Južno Ameriko je pribežal voditelj jugoslovenske nacionalistične omladine dr. Ljuba Leontić, ki je pričel takoj organizirati akcijo Južne Amerike v pomoč bojujočemu se Jugoslovenstvu. Emigracija je pričela delati čudeže, ki bodo ostali za vedno vklesani v zgodovino predpriprav za naše osvobodjenje. Pošiljali so popolnoma armirane dobrovoljce v borbo za osvobodjenje in ujedinjenje vseh Jugoslovenov, ki so si stekli nevenljivih zaslug na bojnem polju. Zbirali so denar za podpiranje protiaustrijske propagande in za omogočanje delovanja Jugoslovenske emigracije v Evropi, ki je širila po njej misel razrušitve Podonavske monarhije. Z vsemi razpoložljivimi silami so delali povsodi, kjer so se polagali te-

To je program jugoslovenskega nacionalizma, to je ona vez, ki naj bi združila našo razdrapano javnost. Kdor si prizadeva, da na tem temelju dela na pomirjenju duhov in ureditvi države, dela v smislu programa jugoslovenskega nacionalizma, zato je vedno lahko gotov naše pomoči.

Mi ne vprašamo po strankini pripadnosti: Vsakdo ima pristoje v Orjuno, kdor izpoveduje vero našega programa, in vsak, kdor ga izvaja praktično, je naš, najsi nosi naš znak ali ne.

Zato smo nadstrankarski, da ima naš človek iz te divje gonje vsaj en pristan, kamor se lahko zateče in kjer se iz narodnih in državnih zadev ne kuje politični kapital.

Da služimo v prvi vrsti narodu in državi, zato smo si na prapore zapisali nadstrankarstvo, kajti vse dela za stranke, domovina pa ga nima, ki bi delal zanjo.

Na nas je, da delamo zanjo, na nas je, da se borimo zanjo, na nas je, da umremo zanjo, ako bo potreba!

melji bodoči samostojni in ujedinjeni Jugoslaviji od Soče do Vardara.

Navzlic vsem razočaranjem in prevaram, ki so jih doživeli po ustanovitvi Jugoslavije, niso prenehali niti za hip s svojim delom za njen napredek in procvit. Spoznali so, da bo potreba še mnogo dela in borbe, da se bodo rešila v njej vsa socialna, nacionalna in ekonomska vprašanja, ki danes zavirajo njen napredek. Spoznali so, da bo to borbo mogla provesti samo mlada generacija, brez senilnosti in praznih starčevskih pomislekov, polna energije in borbenosti. Te pa ima edino Organizacija jugoslovenskih nacionalistov, kar so spoznali tudi naši bratje onstran Oceana.

Ogledali so si naše vrste in videli, da se nahajajo v orjunaških redih, baš oni mladi nacionalisti, ki so jim stali ramo ob ramo, v boju pred in med svetovno vojno.

Zato so se oklenili te Orjune in rjnjena voditelja, dr. Ljuba Leontića, moža, ki jih je vodil v dneh borbe proti črnožolti monarhiji za veliko bodočnost Jugoslavije.

Že v eni prejšnjih številkih smo omenili, da postaja zanimanje naših prekoceanskih bratov za našo organizacijo od dne do dne večje. Dokaz njihove pažnje in ljubezni pa so posebno njih denarni prispevki, ki so pričeli prihajati zadnje dni iz Amerike. Saj je baš pred par dnevi sprejel predsednik Direktorijuma 1605 čilenskih pesov od njih za našo organizacijo. Ali kar je še važnejše, storjeni so že tudi vsi potrebni koraki, tako, da a moremo danes že s ponosom reči, da je Orjuna v Ameriki že ustanovljena.

Pozdravljamo te naše drage nam brate in sodelavce preko Oceana v nezlomljenih in jeklenih falangah Orjune. Želimo jim najboljše uspeha in čimprej trenutka, ko bomo ramo ob ramo izvojevali popolno zmago Jugoslovenstva v tej zemlji.

Veliki zlet Orjune v Novem Sadu.

Novosadski oblastni odbor Orjune priredi 7. sept. veliki zlet vseh vojvodinskih Orjun. Na zlet bodo prispele nacionalisti iz vse naše zemlje. Posebno pa bodo zastopane Orjune iz Hrvatske, Slavonije in Šumadije. Zletu pa bodo prisostvovali tudi v mnogobrojnem številu četniki z deputacijo Udruženja četnikov, dalje Narodna odbrana in pa še mnogo drugih nacionalnih organizacij. Ker se istočasno vrši tudi važna seja Glavnega odbora Orjune, bodo prisostvovali zletu tudi sam predsednik Direktorijuma br. dr. Ljuba Leontić, podpredsednik Direktorijuma br. Niko Bartulović, Veliki četnik brat vojvoda Birčanin, vojvoda Pečanac, Dovezenski, predsednik beogradskega Oblasnega odbora br. inž. Radjoković, predsednik ljubljanskega

Oblasnega odbora br. inž. Kranjec, predsednik zagrebškega Oblasnega odbora br. inž. Čavlina in drugi vodilni možje našega pokreta. Prihod celih akcion so že prijavila mesta Beograd, Zagreb, Osijek in druga. Zleta se bo udeležilo tudi korporativno nad štirideset vojvodinskih četniških sekcij. Nastopila pa bodo tudi prvič orjunaška konjenica iz Vršca.

Program vse prireditve je zelo bogat. V jutru se bo vršil veliki nacionalistični zbor in revija vseh čet. Popoldne zabava, zvečer pa velika svečana akademija. Vse priprave vodi poseben pripravljalni odbor s predsednikom br. Jevdevićem na čelu. Izdelan in razposlan je že tudi poseben, lep barvan lepak, ki je razposlan vsem mestnim organizacijam.

Parna pekarna Jean Schrey

nasl.

Jakob Kavčič, Ljubljana

naznanja, da ima vsak dan večkrat

priznano najboljšo sveže pecivo.

Telefon šte. 158.

Denite v juho in prikuhe krepčilo hrane

Imate iz preprostih jedil izvrstno, zdravo in redilno hrano.

! je poplacen trud in delo gospodinj, ako pri pranju uporablja dosledno samo MILO "GAZELA" !

Podlost.

Tako malo je bilo med nami ljudi, ki so imeli pogum dvigniti svoje roke proti avstrijskim tiranom in se vreči v boj za osvobodjenje svojega rodu. Naše četnike lahko naštejemo na prste, dobrovoljcev pa je bilo tudi le toliko, kolikor je bilo med vojaki Sokolov. Saj se zdi še danes »Straži« delo dr. Pivka veleizdajstvo, ki naj bi ga raje prikrival, ne pa razodeval vsemu svetu, kot je pisala zadnjič nekoč!

Radi tega pa tudi ni čudno obnašanje naših oblasti in velikega dela slovenskega naroda napram tem možem.

Prejeli smo poročilo, ki najbolj osvetljuje to mentaliteto nekaterih naših ljudi v tem oziru.

V Ljubljani živi Aleksander Toman, eden redkih vstašev, ki so se pridružili za časa protiturskih vstaj v Bosni princu Petru Karadjordju za osvoboditev bedne raje. Zapustili so dom in svojece ter započeli, brez upa zmage, blazno borbo proti presilni turški moči. Bili so to možje dejani, ki niso vpraševali po plačilu in hvaležnosti za svoje delo. Po krvavih bojih, kjer so prelivali svojo kri, so se vrnili v svoje domove, kjer so jih čakali glad, mrz in beda. Avstrija pa jih je celo preganjala, ker so samovoljno posegali v njeno interesno sfero. Kmalu je utonilo njih delo in trpljenje v morju narodove pozabljenosti in nevaležnosti.

Prišlo je osvobodjenje. Napoinila so se korita za vse puhoglave, plešaste in zapite rodoljube, ki so se borili za »narod« pri polnih kozarcih in zalih narodnih damah na raznih narodnih veseljih. Dočim pa so bojevnik, ki so se borili v resnici za

svobodo vseh Jugoslovenov s puško v roki in bombo za pasom, umirali gladi in bede.

Domovina je pač poznala veterane in »prostovoljne strelce«. Po čemu bi skrbeli za one, ki niso bili junaki papirnatih programov in ki so se borili s »srbskim kraljem Petrom Velikim Osvoboditeljem«.

Tako je umrl Viktor Merlak, pozabljen od vseh in spremljan na svoji zadnji poti samo od Orjune. In tako živi danes Aleksander Toman, pozabljen od vseh, v bedi in pomanjkanju. Edini zaslužek mu je službica pri Aloma Companyji.

Spomni pa se ga le kak podli zabavljač, ki mu greni sicer že itak težko življenje. Med njimi pa je najhujši neki g. Bolte, sodavičar z Rinske ceste, ki od ranega jutra do pozne noči zabavlja samo čez Orjuno in njene člane. Neprestano izziva sivolasega soborca kralja Petra, ki je vnet in zaveden Orjunaš, hoteč ga dražiti in žaliti spričo nevaležnosti domovine, ki dopušča njegovo bedno življenje.

Mi tega g. Bolteta poznamo še izza neke druge prilike in ga opozarjamo, da je že časa našega potrpljenja zvrhana. Kajti kruto se moti g. sodavičar, če misli, da bo Orjuna pustila nekaznovano sramotiti ljudem, ki so se valjali doma in si kovali iz ljudske krvi denar, njene člane in psovati njene najvišje ideale. Plačilo pride!

Obenem pa opozarjamo naše člane in nacionalne gostilničarje, naj odslej prodaja g. Bolte svoj »sifon« in »kraherle« sovražnikom Orjune ali pa naj si hladi z njim svojo prevročo glavo.

Kritik — skaza.

Radi sprejemamo vsako umestno in res umevno kritiko našega pokreta, ki ni pobarvana neobjektivno in gledana skozi tuja očala. Še več. Saj smo menda mi edina organizacija, ki je bila dovolj močna, da bi prenesla toliko autokritiko na svojem kongresu, kot smo jo mi v Splitu. Vedno smo bili celo hvaležni za prijateljsko opozorilo o napakah našega pokreta, ker smo se zavedali, da je popolnoma logično, če smo napravili spričo ogromnega napredovanja in obsega našega pokreta, kako taktično napako. Skušali smo jo nato popraviti in zboljšati stanje v dotični zadevi.

Nikakor pa ne moremo mirno prenesti »kritike«, če smemo tako imenovati pravcati konglomerat različnih protislovij v pretekli številki »Nove pravde« pod naslovom: »Demokracija in fašizem«, ki naj bi bil kritika pokreta nacionalizma v Evropi. Ne bomo branili neupravičene zaključke tega članka, tičeče se drugih nacij, toda povabiti se moramo z zaključki, ki se tičejo Orjune.

Ze prehod iz teme o fašizmu k organizaciji jugoslovanskih nacionalistov je povsem zgrešen, ker sloni na tisočkrat ovrženi fabuli naših v plemski strasti in besnem sovraštvu živčih klerikalcev. Danes more trditi, da je Orjuna kopija italijanskega fašizma samo še kak kom-

pletan norec v »Avtonomistu« in pa naš prijatelj v »Novi pravdi«. Kajti dokazali smo že nešteto krat, da je naša korenina in naš početak v gibanju nacionalne mladine pred vojno, katere glavni voditelj dr. Ljuba Leontić je tudi danes glavni voditelj Orjune. Toda naš »kritik«, ki se postavlja na visoki stol sodnika pokreta, ki ima samo v eni oblasti več članov, kot vsa njegova stranka somišljenikov v celji državi, je vse to najbrže kritično prespal.

V njegovem rodoslovniku pa je vpisan kot iniciator našega pokreta še nek drug činitelj — kapital. V tej svoji trditvi sicer mož ni tako jasen, kot je bila »Strokovna borba«, ki je kar citirala mednarodne banke, v kojih tresorjih se je rodila naša organizacija. Kdor pozna naše razmere, kdor pozna zgodovino vsega našega pokreta, ta proklete dobro ve, koliko so nam dali kapitalisti in vsegamogočni kapital.

Priznamo pa, ker smo možje, ki nimajo namena z demagogijo ali sumpišenjem varati ljudstvo, da je kapital potreben. Z ozirom na kritično dedukcijo našega postanka in razmerja kapitala do nas pa smo mi mnogo bolj upravičeni trditi, da je bil ravno kapital neposredni in resnični oče in mecen Narodnega socializma med Slovenci. Saj je bil dolgo časa itak samo levo krilo s

kapitalom dobro založene narodno-napredne odnosno jugoslovanske demokratske stranke. Dalje, da ne omenimo še prve dobe njegovega nastopanja med Slovenci, ki se je vršilo pod vrhovno patronanco industrijalca in bankirja g. Antona Peska, ki so ga pozneje dvignili celo na prvo mesto med svojimi kandidati. Seveda ne mislimo s tem napadati g. Peska, ker pribijamo samo gola fakta. O sedanjih in polpreteklih zvezah Narodno socialistične stranke z gotovo gospodo okoli neke ljubljanske banke pa niti ne govorimo. Vsled tega pa tudi priporočamo kritikusu, da naj s takimi slagerji odslej preneha, ker se zna tudi nad njim izpolniti pristoječa pisnu reč: »Kdor s kapitalom okrog šari, bo s kapitalom uničen.«

Tretji kavelj s katerim nas je hotel modri prijatelj pribiti na stolp javnega zasramovanja pa je bila konstatacija: da je Orjuna nositeljica reakcionarizma in da je direktno najhujša sovražnica demokracizma. Prej omenjena zaključka bi bila še nekam odpustljiva, toda ta je pa neodpustljiva in je vreden samo najzagrizenejšega apostola rdeče stolpe Moskve ali pa zadnjega mežnarja črnega Rima, nikakor pa ne vsaj trohico poštenega zastopnika N. S. S., kot vsaj smatramo mi pisca te konfuzije.

Očitati to nam, ki nam je demokracizem najvišje geslo in v znamenju kojega se vrši ves razvoj našega pokreta, je pobalinstvo ali pa otročarija. Pokažite nam kje na večjo demokracijo, kot je v naših vstajah. Kdaj se je čulo, da bi voditelji kake naše demokratske, socialistične stranke in organizacije

vzajemno prelivali kri s svojimi najnižjimi in zadnjimi? Nikoli! Dočim pa se je mešala v Trbovljah kri najvišjih funkcionarjev Oblasnega odbora Orjune s krvjo zadnjega četaša. Poglejte naše organizacije, kjer vlada tolika demokracija, da ji ni menda v nobeni organizaciji enake. Če pa se ozremo v sedanje še obstoječe organizacije N. S. S., ne vemo, če bomo mogli trditi kaj takega.

Konec tej »kritiki« pa tvori bleščeči zaključek: »Orjunaštvo je razkrinkano kot kapitalistična reakcija — zato bo vsak demokratičen Jugoslovan — nasprotnik Orjunašev, ki je vreden vse prej kakega nekstremnejšega nacionalnega ali pa komunističnega revolucijonara, kot pa oficijelnega glasila stranke, ki nosi v svojem naslovu besedo »Narodna«. Sicer pa pritrđimo gorjenemu stavku v toliko, da naj le opuste vstop v Orjuno danes ali jutri vsi podobni in enaki Jugoslovenci, kot je omenjeni kritik, žalostne slave.

Morda se bo zdela marsikomu ta replika predolga in prenatlačna za listič, kot je »Narodna pravda« in da bi lahko z njo opravili na zadnji strani med »Zrnji«. Pripominjamo pa, da smo namenoma enkrat odgovorili resno na napade »Nove pravde« in stranke narodnih socialistov, da se prepričamo, če se da z njimi še resno in moško pomeniti. Drug vzrok pa leži v tem, ker nas je pred kratkim časov z enakimi rekviziti kritizirala proslula tavnentfarbna otroška ropotaljica v »Avtonomistu«, na kojoj se nam zdi odgovarjati pod orjunaško častjo.

lim ogospodo okoli Trboveljske, da končno že enkrat izprevidi, da živi tudi naš delavec od kruha, ne samo od fraz in obljub. To pa dosežemo le na ta način, da se združimo brez izjeme vsi v enotno fronto. Na čelu pa ji bo plapolal prapor »Orjune«, ki nas bo popeljal do končne zmage! Ne zahtevamo ničesar pretiranega, ničesar nemogočega! Mi hočemo ustanoviti in priboriti našemu trpinu to, kar si po božjih in človeških postavah pošteno prislužil. Ravno to veliko nalogo so si postavile kot cilj delavske »Orjune« v rudniških revirjih. To so tudi izprevideli zapeljivci našega proletariata. Njihovo prvo delo je bilo, da nasčujejo brata na brata, kar se je tako žalostno pokazalo v sosednjih Trbovljah dne 1. junija. Na tak način so mislili našo organizacijo očrniti med delavstvom. Dosegli pa niso s tem svojega cilja, kar nam dokazuje številno članstva, ki je rapidly poskočilo takoj po tragediji v Trbovljah. In naša organizacija je stopila v krog prvih organizacij. Še to leto bo triumfirala ideja jugoslovanskega nacionalizma v naši prekrasni dolini. Dne 21. septembra nameravamo razviti svoj bojni prapor, ki nam bo vode vodnik v bodočih težkih časih našega pokreta. Bratje in sestre širom Slovenije! Pridite vsi — nihče naj ne ostane doma, da dokazemo, na nismo neznažno društvo — da nismo razbojnik — ampak da smo armada, ki ima prostovoljno najstrožjo disciplino.

Novo mesto. Delovodja državne trtnice v Bršljini pri Novem mestu br. Jože Črtalič, vsestransko priljubljen v okolici, v službi pa točen, vesten in zmožen delavec, dokaz vzorni trtni nasadi med največjimi v Sloveniji, dobil je dne 12. dek. ki vrže moža poštenjaka na cesto. Motivacija je nezadostna kvalifikacija. Dejstvo pa je, da so njegovi sovrstniki pri drugih poljedelskih državnih podjetjih z isto šolsko izobrazbo celo uradniki druge kategorije, dočim se strokovnjaku Orjunašu odreka zmožnost zvaničnega poduradnika. O korektnosti in njegovi službi več pozneje. Vemo odkod klevete! Zapomnite si pa podli obrekovalci, črnuhi, da bode obračun z Vami preje kakor se nadejate, izdaten.

Splošno ključavničarstvo
Josip Rebek
Ljubljana
Cankarjevo nabrežje št. 9
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Kupujemo in podpiramo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

ITO zobna pasta sigurno odstranjuje močni tobačni duh iz ust.

Neprevidnost Mlejnekovo pokrije dr. Pivko mojstersko. Preiskavo, ki je napovedana zoper dr. Pivka in dva njegova zaročnika, vodi pravzaprav dr. Pivko sama. Neviden vleče niti in marionete govore, pišejo, izprašujejo, dokler ne stoji glavni zaročnik pred avstrijsko javnostjo kristalno čist in vrl vojak, poln patriotičnega ognja. Da se mu opravičijo, mu izkažejo najvišjo čast: raport pred cesarjem in zahvalo z najvišjega mesta. Nanešeno žalitev mu hočejo prelepti z obličem: hočejo ga premestiti izven bojne črte, da bi mu tako nehote preprečili izvedbo načrta, ki ga je stal toliko dela in truda, skrbi in duševnega napora. Tik pred odločilno uro se dr. Pivko, ne da odpraviti z mesta, kjer se bo vsula italijanska poplava preko avstrijskih postojank. To zatvornico ima odpreti on sam, ki jo je zgradil!

Z neverjetnim mirom oddaja odsek svojemu nasledniku, temeljito se vrši ta predaja, carzanska noč, noč, v kateri se je jasno pokazala absolutna nesposobnost italijanskega vodstva in strahopetnost njegovega vojaštva, se med tem predajanjem odseka bliža in zaročniki jo pričakujejo z utripajočimi srci in s pridržano sapo...

(Dalje prih.)

Oljnike za pisalne stroje.
THE REX CO., Ljubljana.

LISTEK.

Carzansko podjetje.

(Dalje.)

V prvi knjigi, ki nosi naslov »Seme«, opisuje dr. Pivko dojme, ki jih je dobil označujoč in strogo motreč človek ob začetku vojne, med mobilizacijo in ob vojni napovedi. V lahkotnem tonu brez poudarjanja in podčrtavanja navaja pisatelj, kaj je kot opazovalec videl in slišal na Češkem, na Hrvaškem in v Bosni. Vse opisuje skoro brez osebnih refleksij, prepustjačoč čitatelju samemu, da napravi zaključke: Čehi so zaveden narod, vedeli so prvi dan, da je izbruhnil odločilni boj za zrušitev nemške nadvlade nad Slovanskimi narodi. Avstrija jim je preostanek fevdalnih dob, ki jo je treba zrušiti, da vsilane na nje razvalinah svobodna Čehoslovaška. Nikakega avstrijskega navdušenja ni bilo opaziti na Češkem, inteligentna, delavci in kmetje, vse je bilo enodušno zoper Avstrijo. Z nejevoljo se je češki narod odzval mobilizacijskemu ukazu, brez gorečnosti je šel na zadnjo službo, ki jo je vršil s pasivnostjo, zelo slično sobotaži.

Slika se je izpremenila na slabše bržko se pisatelj pripelje na rodna jugoslovanska tla. Zagreb in Sarajevo plenita in razbijata srbske hiše in

podjetja, kličeta sivemu trinogu slavo, kolneta rodnega brata Srba, ki ga je nasilje pritisnilo popolnoma v prah. Te dogodke poznamo, to razpoloženje slovenskega in hrvaškega, za Avstrijo vnetega ljudstva nam je bilo v veliko sramoto in je dokazovalo, da nam obojimo občutno pri-manjkujke tistega čuta, globokega narodnostnega čuta, ki bi bil ljudstvo tostran in onstran Sotle moral priversti spontano na stran Srbije in Rusije.

Tega pojava v masah kakor na Češkem, pri nas ni bilo. Posamezni nacionalisti stare generacije so občutili ta klic krvi, jezika in plemena in mlada inteligentna generacija ga je razumela popolnoma. Odločilen in velik moment je dokazal, kako zelo smo potujčeni.

V nadaljnjem opisu svoje vojaške službe niza dr. Pivko doživljaje na črnogorski fronti, kjer je bil še uverjen, da izvrši svojo dolžnost kot narodno zaveden Slovan s pobegom preko bojne črte k antantnim četam. Ponesrečen poizkus, ki se konča s prestreljeno roko, spravi dr. Pivka na drugo sprva še nejasno misel: v avstrijski vojski delovati v prid antante in na propad Avstrije. Skrajno previdno začne z navidezno nedolžnimi dovtipi in ironizacijami med svojimi vojaki rušiti avtoriteto Avstrije in njene vojske, ki ji prorokuje neizbežen poraz. V fronti sami seje

seme nezaupanja med moštvom do vodstva in seme gre bohotno v klasje, defetistična propaganda širi krog tistih, ki jih dr. Pivko neopaženo pripravi za vsako akcijo proti Avstriji.

Na tolminski fronti zadobi zamisel pisatelja prve realne oblike. Sejalec razmišlja o posledicah preloma avstrijske bojne črte s pomočjo lastnih avstrijskih vojakov. Predno more dr. Pivko priti do dela in do sestave načrta, mu prebeg dveh vojakov prepreči nadaljnje delo pri Tolminu. Bataljon je proglašen za nezanesljivega, zamenjan z madžarskimi četami in pride na fronto v Tirole, kjer se zaročnikom posreči napraviti načrt in ga odlično izvesti — v kolikor je bila izvedba odvisna od njih.

»Jablane med frontama« se imenuje druga knjiga, ki obsega poziv skrbne priprave podjetja, ki na licu mesta dobiva realne oblike. Osebna zveza z Italijani je stvarjena, pojavi se na pozorišču znani Finzi, edina bistra in sposobna glava, ki so naši zaročniki prišli ž njo v dotiko. Pripomniti je treba, da Finzi ni Italijan, temveč Žid. Vodja zaročnikov podrobno razvije pred čitateljem svoj načrt preloma fronte pri Carzanu, posledice in njega dalekosežen pomen.

Načrt Pivkov se nam odkrije pri tem v vsej svoji veličini. Vodja se je odločil na končni udarec samo zato, da s tem koristi narodu svojemu in

z zrušitvijo Avstrije doseže svobodo podjarmljenim slovanskim narodom.

Svojo korist, svoje življenje in blagostanje svoje robine absolutno podredi delu za osvobodjenje avstrijskih Slovanov in žena sama, mati njegovih otrok, odobrava njegovo heroično odločitev, vedoč, da je mož in oče žrtvoval s tem njo in otroke svoje, da izvrši nalogo, ki si jo je stavil.

Tudi s te strani je hotel biti na čistem in dobro mu de odgovor vrle žene: Tvoja pot je prava; odobravam jo.

Od tega trenutka dalje koraka dr. Pivko smelo vse dalje in dalje, dokler pride do točke, odkoder ni več povratka, odkoder vodi pot samo še naprej. Izpopolnjuje načrt, ga da v aprobacijo Italijanom, ki ga morajo sprejeti en bloc, kajti Pivko ni Cadorna, Pivkov načrt je bil popoln do najmanjših podrobnosti.

Tretja knjiga »Vulkanska tla« napravlja čitatelju res ta čudni nesigurni dojem. Priprave za odločilni udarec se bližajo, udarec mora biti vsled nepripravljenosti Italijanov preložen, med tem pa se sum o zaroti vendarle pojavlja tu in tam. Avstrijske informacijske pisarne dobe iz Italije vest, da neki poročnik Pavlini pripravljajo izdajo in junake, ki so se čitatelju priljubili in mu prirasi k srcu, vidimo v vedni nevarnosti, da zapadejo vojnemu sodišču.

Kronika.

Razmejitve z Italijo stopa v zadnji štadij. S krvavečim srcem pričakujemo podpis pogodbe, ki nam bo zopet prizadejala krvavo rano na našem narodnem telesu. Končuje se faza boja za našo zemljo, ki traja že nad pet let. Od ustanovitve naše države, pa do danes se zajeda italijanska kuga v našo zemljo in izjeda živi trup našega narodnega telesa. Leta 1920. smo se borili za Wilsonovo črto, ki bi nam pripuščala Idrinjo, Cerklno, Postojno, St. Peter in celo Podgrad v Istri. Danes pa se borimo za kvadratne metre zemlje okoli Planine, Hotederšice in drugod. Borimo se zato, da ostanejo neokrnjena zemljišča naših katastralnih občin. In to vse pa največ radi enega samega nemškega aristokrata Windischgrätzta, ki mu ne prija Jugoslavija.

Gospoda zunanega ministra Vojo Marinkoviča in jugoslovnsko razmejitveno komisijo pa rotimo — da store — svojo dolžnost in rešijo še kar se sploh rešiti da. Dovolj je bilo popuščanja in oklevanja. Izgubili smo Primorje, Goriško, izgubili Reko in danes bomo na ta način izgubili še to, kar nam je milostno ostalo od okrnjene Rappalske pogodbe. Kdor brani svoje najnaravnije in najbolj življenske pravice, ta ne popušča in ne sme popuščati.

Sicer pa se zavedamo, da ne bo držal tudi ta najnovejši podpis in pogodba. Vsaj za Italijo ne, ker doslej so veljale vse pogodbe in vsi dogovori samo v toliko, v kolikor so bili nam v škodo in Italiji v korist. To pa pojde le dotlej, dokler ne bomo tudi mi končno rekli svoj »Stoj! Takrat pa se ne bomo razgovarjali na »diplomatski« način ampak z bombami in puškami ob modri Soči in sinjem Jadranu!

Izjava glavnega odbora Udruženja četnikov. Te dni se je pojavil v Beogradu listič, ki nosi ponosni naslov »Srpski borac« in na katerem je pisano, da je organ četnikov. V tem listu so priobčene poleg drugih tudi fotografije naših palih drugov, vojvod, Vuka, Tankosiča in Gligora Sokolovičev. Poleg tega pa še seznam vseh živih in mrtvih četnikov naše organizacije, ki jih ustanovitelji tega lističa obtožujejo narodu kot veleizdajalce domovine in crnourke.

S tem postopanjem so onečaščené duše velikih naših borcev za svobodo. Z nami živimi, pa se postopa s tem na nečasten in nedovoljen način, ker so se v listu priobčila naša imena brez našega dovoljenja v očitvidni nameri, da se z našo preteklostjo in imenom zavestno trguje. To pa radi tega, ker se izdajatelj tega lista prav dobro zavedajo, kako je narodu drago in milo ime četnik in kako cení dela, ki so jih darovali četniki na oltar domovine.

Najenergičnejše protestujoč proti tej zlouporabi četniškega imena in neinformirane javnosti, izjavlja Glavni Odbor Četniškega Udruženja sledeče:

Prvič, — da prej omenjeni list »Srpski borac« nima nikake zveze z četniki in četniško organizacijo

Drugič, — da med sotrudniki in ustanovitelji lista in njihovega Udruženja »Peter Mrkonjić« ni niti enega pravega četnika.

Tretjič, — da prej omenjeni ljudje, okoli tega lističa in Udruženja zbl-

rajo na nepravilen način denar med narodom, predstavljajoči se, kot pravi in stari četniki. Dočim ni v resnici med njimi nihče pravi četnik.

Beograd, 17. avg. 1924.

Glavni Odbor Udruženja četnikov.

Razpust Orjune bi tudi radi dosegli hrvatski čifuti in glasilo Vlaske ulice »Slobodni čujmo«, ki se je mogočno razšopiril in zahteval takojšnjo razpustitev Orjune in to radi interesa javnega miru in državnega napredka. Pa bo že moral počakati na to, ker Orjuno razpustiti ne bo tako lahko, kot je bilo upostaviti banovino in pa izvesti Radičev povratek. Sicer pa se lahko spravi nad ta kamen spodtike tudi sam Stipica, ki si bo vsaj enkrat pošteno osmodil prste.

Tiskovni zakon. Kot poročila zadnji »Slovenec« se je vršila na seji ministrskega sveta dolgotrajna razprava o ureditvi postopanja napram brezvestnemu pisanju posameznih časopisov, ki so zlorabljali izjemna stanja v toliki meri, da je privatnikom često nemogoče nastopiti v obrambo časti. Radovedni smo, kake predloge je stavil v tem pogledu g. minister dr. Korošec, ki je bil tudi prisoten pri seji. Saj je samo klerikalno časopisje ono v Sloveniji, ki krade poštenim ljudem na najbolj prostaški način poštenje in čast. Pričakujemo od »poštenih in za red vnetih« klerikalnih tigrov, da bodo izposlovali v novem tiskovnem zakonu določilo, po kojem ne bo smel biti odgovorni urednik — narodni poslanec.

Smrtna kosa. Dne 27. t. m. je po daljši mučni bolezni umrl g. Alojzij Accetto, mestni stavbenik in posestnik. Pokojnik je bil iz znane narodne ljubljanske rodbine. Bil je splošno priljubljen in spoštovan. Po svojem prepričanju je bil narodnjak in naprednjak. Narodna društva je rad podpiral. Pogreb bo jutri, v petek, 29. t. m. ob 16. s Trnovskega prstana 14, k Sv. Križu. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Zastopnika: Povodom vstoličenja patriarha Dimitrija zastopata Jugoslov. novinarstvo udruženje, glavni urednik »Slovenca« g. Smodej; slovenske kulturne delavce pa menda po svojem »kulturnem naziranju o Jugoslovenstvu« dobro poznani dr. Izidor Cankar. Pa naj kdo reče, da nismo po petih letih osvobojenja prišli že daleč!

Račun. »Domoljub« ima zadnje čase silne skrbi, kdo bo poplačal vse stroške, ki jih ima država radi teh preklicanih Orjunašev. Zadnjič je tudi prinesel sledečo notico:

»Vojaštvo, ki je v Trbovljah varovalo junaške Orjunce, se je šele te dni vrnilo v Ljubljano. Stroške zasedbe mora plačati občina. Naj bi poslala račun Orjuni!

Da ne bo nepotrebnih stroškov, prosimo trboveljsko občino, naj se obrne kar na g. dr. Korošča, ki bo že račun lahko poravnal. Saj ima na razpolago kot prosvetni minister še ves fond 400.000 Din, ki ga je namenil g. Pribičević Orjuni. Ker pa smo usmiljeni ljudje, dovolimo tudi »Domoljubu«, ko je že ravno prilika, da dvigne na račun prej omenjene vsote 50.000 Din, za uspelo reklamo nam v prid.

Naš pokret.

Razvitje prapora Orjuna Zagorje se vrši dne 21. septembra, nakar opozarjamo že danes vse naše organizacije.

Mestna Orjuna Novo mesto priredi »Praznik žrtev« dne 31. avgusta v mali dvorani »Narodnega doma« ob 10. uri dopoldne. Pozivajo se vsi člani in članice ter somišljeniki, da se udeležijo praznika polnoštevilno. Mestni glavarji zveze doljenjskih in belokranjskih Orjuna imajo isti dan strogo obvezen informacijski sestanek. Zdravo!

Mestna Orjuna Št. Jakob-Krakov-Trnovo pozivlja svoje sestre in brate, da se v kar največjem številu

udeležijo v nedeljo dne 31. t. m. razviti Orjune v Domžalah. Zbirališče ob 7. uri na Št. Jakobskem trgu. Odhod z vlakom ob 7.55. Zdravo!

Mestna Orjuna Sv. Peter-Vedmat pozivlja ponovno vse brate in sestre spadajoče v njen okraj, ki so pa včlanjeni pri drugih mestnih organizacijah in ki se še niso javili, da to nemudoma store, ker se vrši v najkrajšem času ustanovni občni zbor. Uradne ure so ob delavnikih od pol 19.—20. ure in ob nedeljah od pol 11.—12. ure v društveni pisarni, Bohoričeva ulica 9. — Pripravišalni odbor.

Demanti Orjune. Z ozirom na poročila »Politike« o poteku radikalnega zbora dne 20. t. m. in »Reč« od 21. t. m. je izdal Mestni odbor Orjune, Beograd, sledeči demanti.

Beograjska lista »Politika« in »Reč« sta prinesla o poteku radikalnega zbora v Beogradu med drugim tudi trditve: »Pod okno (G. N. Pašiča) sta prišla dva omladinca, predsednik »Srnao« in predstavnik »Orjune«. Oba sta pozvala g. Pašiča da čuva narodne pridobitve.

Povodom te vesti, ki je v kolikor se tiče nas tendenciozna, izjavlja Mestni odbor Orjune, Beograd, sledeče:

1. Orjuna je uverjena, da čuva narodne pridobitve naš herojski narodni kralj, naša junaška vojska in patriotsko, a ne partizansko občinstvo Jugoslavije, dočim partizanom v splošno ne veruje in nanje ne apelira.

2. Orjuna radikalno stranko, kot tvorovino ljudi iz »Slovenskega Jurga« cení v toliko v kolikor je pač v njenih vrstah bojevnikov za svobodo in bi se nanjo kot na celoto obrnila s prošnjo, da se vsaj sedaj v 12. uri otrse separatizma in prične izvajati zdravo politiko za rešitev Jugoslovnske države in Nacije.

3. Orjuna smatra to vest, ki so jo servirali »Politika«, njeni sodelavci komunisti, in ki jo je »Reč« doslovno prepisala, za žaljenje. To pa radi tega, ker bi stem pljunila na grob naših bratov Rade Filipovića, Toše Radodjčina in drugih, če bi se družila z njihovimi ubijalci in jih klicala ter pozivljala, da rešijo narodne pridobitve.

4. Orjuna dovoljuje svojim članom, kot nadstranska organizacija posečanje patriotskih zborov. Ker se nahajajo v naših vrstah tudi radikali je verjetno, da so bili na tem zboru res tudi Orjunaši, nikakor pa ne predstavniki Orjune.

5. Orjuna končno naznanja, da ostaja verna svoji devizi:

»Država nad vse — iz naroda za narod«.

In da se ni nikoli borila, da se ne bori in da se tudi nikoli ne bo borila z enim separatisti v objemu z drugimi. Zdravo!

Mestna Orjuna, Beograd.

Brezposejnost in kriza dela naraščata od dne do dne. Neprestano sprejemamo od naših delavskih »Orjun« poročila o novih odpustih in redukcijah v tovarniških obratih. Opažamo pa, da nekatera podjetja konsekventno in po načrtu odpuščajo le domače, turodne delavce. Dočim puščajo tuje inozemce pri miru in jih niti ne reducirajo, niti ne odpuste. Posebno sistematično pa delajo to gospodje okoli »Kranjske industrijalne družbe«, ki menda mislijo obnoviti predvojne čase, ko je bila K. I. D. pionir nemštva.

Spričo tega sta sklicali Mestni Orjuni Javornik in Jesenice plenaren sestanek, na kojem je bila sprejeta soglasno sledeča resolucija, ki se bo odposlala vsem merodajnim krogom.

Resolucija

sprejeta na skupni seji mestnih »Orjun« Jesenice-Javornik, dne 22. avgusta 1924.

I.

Ugotavljamo, da vodstvo K. I. D. vrši redukcijo delavstva v svojih obratih protipostavno in jo smatramo iz nacionalnega in socialnega stališča za krivično!

II.

Naše neomajano stališče je; da ne sme biti reducirani noben domačin, dokler ni odpuščen inozemec, ki ima isto kvalifikacijo.

III.

Od domačinov pa morejo biti reducirani najprej oni, ki jim zaslužek v tovarni ni neobhodno potreben!

IV.

Samoumevno je, da se mora vršiti redukcija na ta način tudi med uradniki in mojstri, ki so po večini inozemci, naši narodni nasprotniki, ki niso nenadomestljivi strokovnjaki.

Ker se redukcija ne vrši po teh načelih in ker jo vrše uradniki, ki bi morali biti sami prvi reducirani, ker

so inozemci; izrekamo svoj najenergičnejši protest!

Opozarjamo merodajne činitelje, da takoj kontrolirajo dosedanje protizakonito redukcijo, ki naj se izvrši po zgoraj navedenih točkah, kar edino bo v dobrobit lastnim državljanom, Državi in Naciji.

Mestna Orjuna Jesenice.

Mestna Orjuna Javornik.

Pričakujemo od Kranjske industrijalne družbe, da bo ta upravičeni apel vpoštevala.

Priporočila se

parno in kadno kopaljšče hotela »SLON« v Ljubljani.

KARO-čevlji
Maribor, Koroška 19.

Naročajte »Pobedo«!

Službene objave.

Izključenje. Iz Orjune so izključeni Ilija Bujanović, Radovan Živković za vedno in Grga Lorenčin in Josip Rajnpreht začasno.

Poleg tega opozarjamo vse organizacije, da je bil preteklo leto za vedno izključen radi nekorektnosti Dragotin Rajzner.

Izključitev. Oblastni odbor izključuje iz organizacije Alojzija Žigona, člana Orjune v Litiji, ker njegovo delovanje ni v skladu z našim programom in škoduje interesom organizacije.

Ima pravo priziva!
Zakletva ljubljanskega bataljona se vrši v nedeljo, dne 31. avgusta po razvitju prapora Domžalske Orjune.
Oblastni odbor.

REMINGTON Mod. 12.

brezslušni pisalni stroj.

Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5. Tel. 407

Vsakovrstne tiskovine prevzema in lično izdeluje

Josip Krmpotić

kartonaža — tiskarna — knjigoveznica — raztrirnica in papirna industrija

Naslov za Ljubljano poštni predal 165
Vir-Domžale, pošta Dob.

Globoko potrim sroem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nepozabni in iskreno ljubljni, predobri soprog, oče, sin, brat in svak, gospod

Alojzij Accetto

mestni stavbenik in posestnik

dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer po kratki, a mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti Bogu vdano mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek, dne 29. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Trnovski pristan 14, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se truplo položi v rodbinsko grobnico. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v trnovski župni cerkvi.

V Ljubljani, dne 28. avgusta 1924.

Žalujoči ostali:

Rozl Accetto roj. Kreutzer, soproga. — Alojzij, Ljudmila, Danica, Josip, Bojan, otroci. — Valentin Accetto, oče. — Albina Kreutzer roj. Accetto, sestra. — Ana Accetto roj. Kreutzer, tačča. — Paul Kreutzer, svak ter ostali sorodniki.

Zadruga stavbenikov Slovenije v Ljubljani javlja, da je njen večletni predsednik, blag, gospod

ALOJZIJ ACCETTO

mesni stavbenik, posestnik itd.

dne 27. t. m. ob 8. zvečer po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, preminil za vedno.

Pogreb dragega pokojnega bo dne 29. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Trnovski pristan 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Ohranimo mu blag spomin.

LJUBLJANA, dne 28. avgusta 1924.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA R. Z. Z. O. Z.

Obrestuje

vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po

8%

v novopreurejenih prostorih

v LJUBLJANI
MESTNI TRG št. 6

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.

Sprejema v inkaso fakture in ceslje terjatev.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo, proti poroštvu in proti zastavi.

EKONOMSKA ORJUNA, LJUBLJANA

osrednja reg. zadruga z o. z.

Gledališka ulica št. 8.

Telef. št. 920. — Pošt. ček. rač. št. 13.742.

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun tudi od nečlanov ter jih obrestuje najugodnejše. — Večje stalne vloge obrestuje po dogovoru. — Daje svojim članom posojila ter izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle najkulantnejše.

Ekonomska Orjuna.

POMEN IN NALOGE »EKONOMSKO ORJUNE«.

V težkih bojih ustanovljena Organizacija Jugoslovenskih Nacionalistov nam kot taka ne more nuditi onih ugodnosti, ki jih potrebujemo za življenjski obstoj. Ona nas udružuje le nacionalno, ne more nam pa nuditi tudi gospodarskih ugodnosti in koristi. Uprava našega narodnega gospodarstva je prepuščena po večini ljudem, ki imajo v svojem programu lepo napisano, da se bodo borili le za in v korist našega naroda tudi na gospodarskem polju. Kako se ta borba izvaja je znano vsaj v glavnem vsakemu nacionalistu. Ti ljudje so brez srca, oni nimajo čuta, ne vidijo niti nočejo videti bodo v katero tirajo gospodarsko šibkejše sloje s slabo ali partijsko-gospodarsko politiko. Ti ljudje stremijo le za svojimi osebnimi koristmi in dobičkom, narod pa poznajo le kot molzno kravo.

Vsled tega smo si naredili mi nacionalisti težko ali koristno in potrebno nalogo, da si vstvarimo poleg politične organizacije tudi nacionalno gospodarsko organizacijo in ustanovili smo v to svrhu EKONOMSKO ORJUNO. Ona naj v enoto združi vse nacionalno gospodarske sloje, v njej naj se zbira naše narodno bogastvo, ona naj postane prava braniteljica šibkih, pomoči potrebnih narodnih življenj. Gospodar našega narodnega bogastva mora postati edino le pravi Jugoslovan. Zato ne smemo nikdar in pod nobenim pogojem dopustiti, da bi na naši zemlji in z našim bogastvom gospodaril morda tujec, ki stalno preži in steguje svoje grabežljive kremplje po bogastvu našega naroda, čigar namen je gospodarsko zaslužiti ves Jugoslovenski narod in končno zavladati nad našo s tolikim trpljenjem in krvjo priborjeno Jugoslavijo.

Nacionalisti! Našemu narodu preti zlo s poplavo tujega in brezvestnega domačega kapitalizma! To zlo pa je treba za vsako ceno preprečiti. Preprečimo ga pa lahko edino na ta način, da smo dobro organizirani v lastni nacionalno gospodarski organizaciji EKONOMSKI ORJUNI. Zato naj ne bode med nami nacionalista, ki bi ne bil član tudi te organizacije ali se pa vsaj iste posluževal pri vseh svojih denarnih in ostalih gospodarskih poslih. Ekonomsko Orjuno moramo podpreti tako, da postane silna in nepremagljiva trdnjava, ob katere zidovju se mora razbiti vsak napad, naperjen od strani tujega in brezvestnega domačega kapitalizma na naše narodno gospodarstvo. Ravnanje se nam je po sledečem izreku: Svoje gospodarstvo upravljaj in urejaj si sam, na svoji zemlji bodi sam gospod!

D—a.

Rešimo Sokolski Tabor!

Kakor da bi v loterijo stavlil, je

kupiti resnično dobro in poceni sukno za obleke. — Kdor hoče biti gotovo osrečen, ta naj si isto nabavi vedno le pri tvrdki

DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA.

ZRNA.

Incident najden. Po dolgem in mukopolnem trpljenju je danes srečno našel izgubljeni »Slovenčev orjunaški incident« naš stari prijatelj Ejicicus. Ker je mož od trudopolnega iskanja močno utrujen, ga je obiskal naš poseben poročevalec, ki mu je povedal sledeče: »Po vašem oglasu v Orjuni sem sklenil, da na vsak način najdem dobro ohranjeni orjunaški incident, da si prislužim vesoljno škofovo odvezo in pa obetano bogato nagrado Slovenčevega uredništva. Pretaknihi sem vso Slovenijo od Kulpe, Sotle pa do Triglava, toda preštantnega incidenta ni bilo pa ga ni bilo. Orjunaši so slavili svoja slavja, toda navzlic najtemeljitejši preiskavi ga ni bilo mogoče iztakniti nikjer. Že sem obupal nad vsem. Ko pa sem se vozil s potovično karto s slovesnosti Marijinih devic na Brezju v Ljubljano domov, sem čul govoriti glavnega urednika »Slovenca«, da je po lirski blamaži telegrafično poslal orjunaški incident v Beograd na razpoložnje samemu prejasnemu Korošču. Koj sem se odpravil za njim v Beograd in ino sem ga srečno našel na Terazijah. Ko sem ga dotekel in vprašal, če je resnični živi orjunaški incident, se je potkal po svoji kosmati vesti in mi moško povedal, da je oglej načelnik »Tiskovne sekcije notranjega ministra«, kjer naj bi delal orjunaške incidente in incidentiče, opremljene z vsemi mazili S. L. S. Ker pa je on tudi brijten mož in naravnost genij na polju orjunaške incidentologije, bo raje odslej to prepustil glavnemu uredniku »Slovenca« g. Smodeju, dočim pa hoče postati on odslej vladni incident in delati zanaprej samo incidente vlade zakona, reda in rada.

Radovljica brez boga. 21 sobotnih orjunaških strelav iz topičev je pregnalo »Radovljiskega boga.« Tako je bila Radovljica na Gospodov dan 24. t. m. o priliki razvija orjunaškega praporja brez boga. Siba božja pa vsled tega Radovljice ni zadel.

Štipendije: Pobožni in brunni Slovenčevi uredniki imajo očividno nek poseben stadij »delirijum tremensa«, z izjemo, da vidijo namesto belih miši in črnih kozlov, zlate reke, ki se stekajo v Orjunaške blagajne. V drhtavi groznici širijo svoje zmešane oči in štejejo dinarje, pare, lire in v zadnjem času pa že tudi franke, s katerimi preplačuje neumni svet orjunaške zločine, dočim se ne spomni praznih farovških bisag. V svoji trudoljubivi in krščanski ljubezni polni delavnosti, so tudi iztaknili, da dobivamo denar iz Francije in to iz fonda za razširjanje francoske kulture. Ker nam v tem doslej še ni bilo nič znanega prepuščamo radi te franke g. prosvetnemu ministru dr. Korošču na prosto voljo. Lahko jih uporabi za podporo potrebne Klaverjeve družbe ali pa tudi podari g. knezoškofu Bonaventuri Jegliču, da ž njimi priredi romanje v Lourd!

Darujte
za Šlajpahov fond!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. R... z. Ne moremo upoštevati Vašega sveta, ker anonimnim dopisom ne dajemo nikake vrednosti. Dvomimo, da ste Orjunaš, ko se ne podpisate. Naših uvodnikov, ki jih grajate, ne čitate, ali pa jih ne razumete, kar je oboje žalostno, ako ste res Orjunaš. Nismo se pregrešili niti proti Orjuni, niti proti Naciji, ako ugotovimo, da je g. Davidović pošten in časti vreden mož; niti ugotovitev, da je g. Hohnjec sposoben in delaven, ni v nasprotju z našim programom. Pač bi bilo neresnično, če bi kaj takega trdili o Žebotu, toda te gorostasnosti nismo zagrešili. Žebotu res ne moremo očitati niti pameti, niti poštenosti. G. Davidović ni kriv, da je dal klerikalcem štiri ministrske portfelje. Na celem svetu je tako, da imajo portfelje stranke, ki so v vladi.

Malo pojma imate o nadstrankarskem značaju Orjune, ako mislite, da bi morali že v naprej obsoditi g. Davidovića, komurkoli na ljubo. Orjuna ima obveze samo do domovine in do nikogar drugega.

Čitajte pazno naše članke, pa boste prišli morda do drugačnega naziranja. Mi nismo klerikalci in smo veseli, da lahko o kom zapišemo kaj dobrega, zlasti nam imponira danes tako redka poštenost, zato smo to pri g. Davidoviću, ki je dober

jugoslovanski nacionalist, podčrtal. Uredništvo.

Poziv. Gospod akademik Milan Florijančič je izjavil nekemu gospodu, da je v noči od 2. do 3. avgusta o priliki razsvetljuje Jadranske stráže pred polnočjo oklofutal in zmetal iz blejskega bara neke Orjunaše. Prosimo prizadete in one, ki bi utegnili podati o dogodku kakaj pojasnila, da se zglase v uredništvu, oziroma pisмено prijavijo. Pojasnila nujno potrebujemo.

Ing. Franc Baučič, Milna, otok Brač išče kamnoseka, ki bi začel industrijo z izkoriščanjem braškega marmorja. Mesto za izvršitev te industrije dobi gratis. Delovne moči so najbolje in niso korumpirane. Občina da na razpolago električno energijo in nekaj kapitala. Položaj ugoden, bližina Splita. Do Splita v kratkem času železniška zveza gotova. — Zahteva se od podjetnika: Uprava, Postavljenje potrebnih strojev za rezanje kamna in vodstvo pri obdelovanju istega. Namen: zaposlitev tamošnjega prebivalstva. Denarja je na otoku vsled velike zapuščine nekega Amerikanca mnogo na razpolago. Potrebno bi bilo, da stoji zastopnik tvrdke v pisмено zvezo, nato v osobno z ing. Baučičem, ki da vse ostale informacije.

Sramotni oder.

Nesramnost nemških privarancev in kruhojedcev raste od dne do dne. V Mariboru ima »Generalno zastopstvo za Slovenijo Riunione Adriatica di Licurta v Trstu« nastavljenega nekega Josipa Baumeistra, ki že naravnost izziva z nemščino. Ni mu dovolj, da lahko dopisuje v blaženi nemščini z Nemci, nego vsiljuje jo celo Slovencem in to na prav impertinenten način. Mi imamo teh Baumgartnovih ekstravaganc že dovolj in resno vprašamo Generalno zastopstvo Riunione Adriatica, če misli tega moža počiti o dostojnem trgovskem obnašanju oziroma ga razrešiti njegove službe in jo podeliti kakemu našemu človeku. Saj teh ni samo premalo in dobički, ki jih ima zavarovalnica od jugoslovenskega naroda, pa tudi niso premajhni.

Trifail poznajo menda še vedno v Generalnem konzulatu kraljevine SHS. Tako pričajo vsaj od tega urada izdana legitimacija za v Trbovlje.

Samostalen knjigovodja

perfekten bilancist, išče službo. Prvorazredne reference. Nastopi eventualno lahko takoj. Ponudbe pod »MARLJIV 777« na upravo lista.

NARUČAJTE

»ORJUNO«!

Znižane cene za otroške vozičke. Poslužite se izdelkov domače tovarne, otroških vozičkov in dvokoles. **TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.** Iztotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatika ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franco.

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379

Vaakovratna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrežja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje l. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furirja.

MERAKL

barve, mastila, lake,
kit, klej, emajle, čopiče in zajamčeno

čisti firnež

najboljše vrste nudi
tovarna

Medic-Zankl

d. z o. z.

Maribor Ljubljana Novisad

podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne:

LJUBLJANA-MEDVODE

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejšo urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovno in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Casopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniški in beležnice.

Inserirajte v ORJUNI!

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tel. inter. 159. Tel. inter. 150.

Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Siska, Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, »silo«-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Bržojavi:
TRGOVSKA.

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.

(V LASTNI STAVBI)

Telefoni: 139,
140, 458.

Kapital in rezerve Din. 18.300.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantnejše.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd